మనోరమను రిసీవ్ చేసుకోటానికి ఆనంద్ ఒక్కడే కాదు అనుపమ కూడా స్టేషనుకు వచ్చింది.

ముచ్చటగా వున్న ఆ యువ జంటను చూసే సరికి ఆమెకు రెండు కళ్ళూ చాలవనిపించింది.

చెల్లెలి చుట్టూ చేతులువేసి 'చలిలో నువ్వు వచ్చావెందుకే?' అంది మనోరమ.

'అదేమిటి వదినా! మీ చెల్లాయికే కాని నాకు మాత్రం చలిగా వుండదా!'' అన్నాడు ఆనంద్ చిలిపిగా నవ్వుతూ.

'ఉహూం అదేం కాదక్కా! ఆయనకు ఒంటరిగా రావటం భయం!'—అనుపమ కిలకిలా నవ్వింది.

మురిపెంగా వాళ్ళను కలియజూస్తూ నిలబడింది మనోరమ.

'పిల్లల్ని తీసుకురాలేదేమక్కా!'

'పది రోజులపాటు ప్రశాంతంగా నీ దగ్గరుందామని వచ్చా. పిల్లలు కూడా ఎందుకు? ఇంకా నయం — బావను తోడు తీసుకురాలేదేమని అడిగావు కాదు!'.

మనోరమ విసుగుదలకి ఆనంద్ ఆశ్చర్యపోయాడు.

అనుపమ నవ్వింది. 'సరే, ఇంటికి పోదాంపద'.

టాక్సీలో బయలుదేరారు.

''మేం ఫేమిలీ పెట్టుకున్న క్రొత్తలో వచ్చారు మీరు. మళ్ళీ ఇంతకాలానికి ఇప్పుడు రావటం... వాళ్ళను కూడా తీసుకువస్తే సరదాగా ఉండేది!'' అన్నాడు ఆనంద్.

ఒక్కసారి అతనివైపు చురుగ్గా చూసి తల త్రిప్పుకుంది మనోరమ.

అది గమనించిన అనుపమ 'ఇంట్లో అల్లరికి వేరే పిల్లలక్కర్లేదక్కా! ఈయనే పదిమంది పెట్టు' అంది.

'మీ అక్కయ్య వచ్చిందికదా అని నా మీద చాడీలు చెపుదామనుకుంటున్నావేమో! ఆశ్చేపడకు. రెండ్రోజులు పోతే ఆవిడకే తెలుస్తుంది చెల్లాయి ఎంత చెడ్డదో—మరిది ఎంత మంచివాడో!'

'ఇంకా నయం—ఇంటిముందు బోర్డు వ్రాసి పెడతానన్నారు కాదు!'

వాళ్ళ అల్లరి ముగియటానికి ముందే టాక్సీ ఇల్లు చేరింది.

మనోరమ ముఖం కడుక్కొని వచ్చేసరికి కాఫీ టిఫిను అందించింది అనుపమ. అంతసేపూ ఆనంద్ ఏదో ఒక పనిలో అనుపమకు సాయం చేస్తూనే ఉన్నాడు.

సంతృప్తి

-- విమలారామం

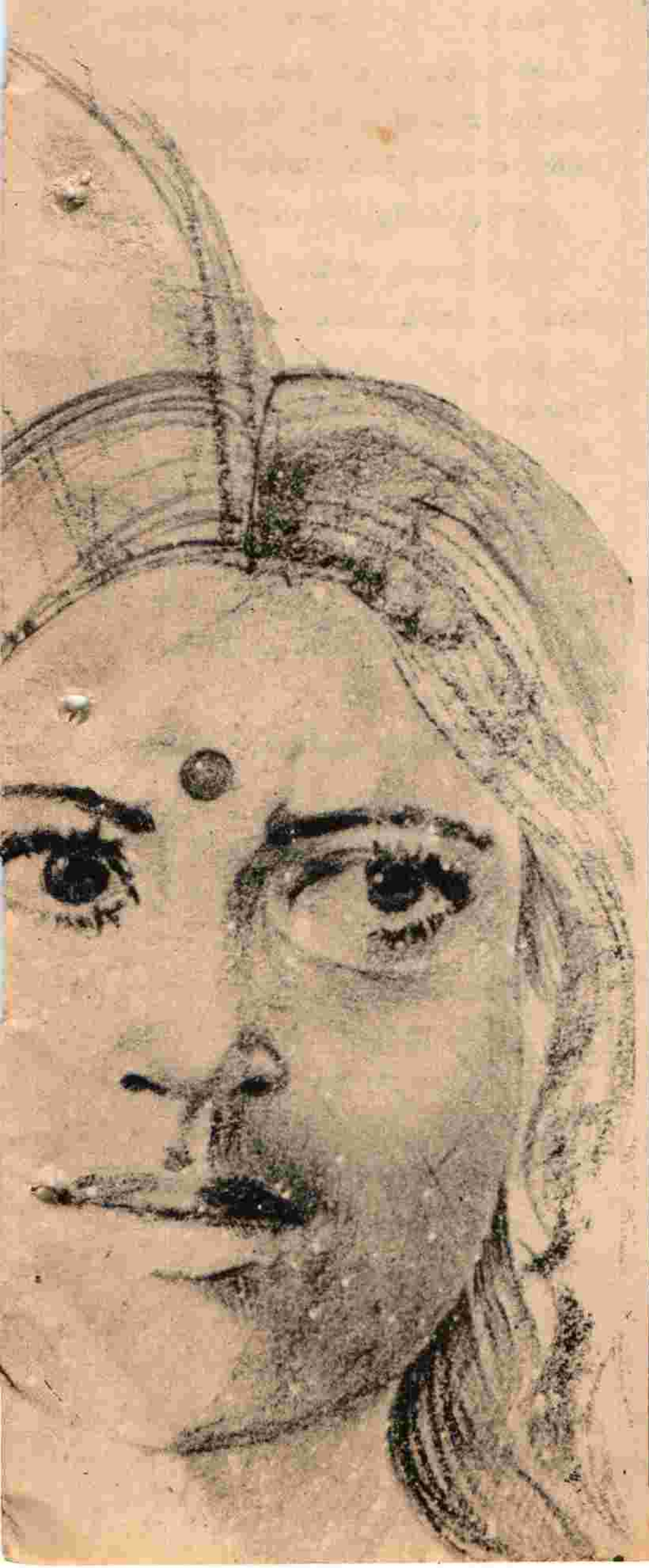

'పనిమనిషి అప్పుడే వెళ్ళిపోయిందా?' అని అడిగింది మనోరమ.

'ఇంత భారీమనిషి ఇక్కడ అడుగులకు మడుగులొత్తుతుండగా మీ చెల్లాయికి వేరే పని మనిషి ఎందుకు వదినా!'

'పోదురూ!'

'....అదేమిటి? ఈ పూట వస్తుంది పనికి పొమ్మంటావా!'

'ఇంకా టైముంది కాని, నన్ను కబుర్లతో కాల్చుకు తినకుండా కాసేపు పేపరు చదువుకోండి.'

మనోరమ కళ్ళల్లో నిల్చిన ప్రశ్న అలాగే ఉండడం చూసి, 'పనిమనిషిని పెట్టుకోలేదక్కా!' అంది అనుపమ.

'అదేమిటే! అంత పనీ ఎలా చేసుకుంటున్నావు?'

అనుపమ నవ్వింది. 'ఇదేమంత పెద్దపని!'

అక్కగారింట్లో నౌకర్లు చాకర్లు ఎంత మందుంటారో ఆమెకు తెలుసు. అందుకనే, ఆ సంభాషణ ఇంక సాగనివ్వలేదు అనుపమ.

వేణ్ణీళ్ళ బకెట్ బాత్‌రూమ్‌లో పెడుతున్న చెల్లెల్ని చూసి, '....అంత మొద్దు బకెట్ ఎలా ఎత్తగలిగావే?' అంది మనోరమ.

'అలవాటక్కా! రోజూ చేసుకునే పనేగా!'

'అదంతా అబద్ధం వదినా! మొగుడుచేత మోయిస్తే మీరేమనుకుంటారో అని తానీ పూట పెట్టింది కాని....మీ చెల్లెలు రోజూ నాచేత చేయించని పనంటూ లేదని నమ్మండి!....మీరొచ్చారు. నా పంట పండింది. ఈపూట కావల్సినంత రెస్టు దొరికింది!' అన్నాడు ఆనంద్.

'ఆయన కబుర్లకేం కాని....నీళ్ళు చల్లారిపోతాయి. నువ్వెళ్ళి స్నానం చెయ్యక్కా!'

మనోరమ నవ్వుకుంటూ బాత్‌రూమ్‌లోకి వెళ్ళింది. తలుపులు వేసుకున్నా – నీళ్ళ చప్పుడు లేనప్పుడు – వాళ్ళ మాటలు ఆమెకు లీలగా వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి.

'నేనొట్టి పిసినిగొట్టు మనిషినని మీ అక్కయ్యనుకోదూ!'

'ఛ! ఏమిటా మాటలు!'

'నాకు మాట రాకుండా నువ్వు చేస్తేగా!'

'ఎవరి మెప్పో పొందాలని పెట్టుకుంటామా పనిమనిషిని?–సంతానంతో వేగలేకనో రోగం రొస్టుతోనో చేసుకోలేకపోతే పెట్టుకోవాలికాని!

'నిజం చెప్పు. నువ్వీ పనులన్నీ తేలిగ్గా చేసుకోగలుగుతున్నావా?'

'చేసుకోలేకపోతున్నానని మీతో ఎప్పుడయినా చెప్పానా?'

'చెప్పేదానివయితేగా నువ్వు!'

'ఆ మాట నా కళ్ళల్లోకి చూసి చెప్పండి!'

'నువ్వు కొరకరాని కొయ్యవి.'

'స్టేటస్ సింబల్‌గా పనిమనిషిని పెట్టుకోవాలని మీకుందేమోకాని నాకు లేదు ...'

'పోనీ, అలాగే అనుకొని పెట్టుకో! నా మర్యాద దక్కించు.'

'అలాగే! ఆ చేత్తోనే ఓ వంటమనిషిని కూడా చూడండి. ఖుశ్భంగా తింటూ బబ్బుంటాను. ఆరు నెల్లు తిరక్కుండా మీరు గుర్తుపట్టనంతగా మారిపోతాను. అప్పుడీ తలుపులన్నీ వెడల్పు చేయించుకోవాలి. ఇక వీధిలో అడుగు పెడితే – అదుగో అలా గున్నేనుగులా పోతోంది – ఆవిడేనా బక్క–ఆనందుగారి అర్ధాంగి అని అంతా చెప్పుకుంటారు. ఆపైన....'

ఆ తర్వాత వాళ్ళ నవ్వుల దొంతరల మధ్య ఏం మాటలు దొర్లాయో మనోరమకి వినిపించలేదు..

స్నానం చేసివచ్చి బట్ట కట్టుకుంటుంటే గది బయట వాళ్ళనుకుంటున్న మాటలు మళ్ళీ వినిపించాయి ఆమెకు.

'....టెలిగ్రామిచ్చి అంత హడావిడిగా బయలుదేరిందేమిటి మీ అక్కయ్య!....ఉత్తరం రాసి అందరితో కల్సిరావచ్చుగా!'

'మా అక్కయ్య సంగతి తెలియదు కనుక మీరంత ఆశ్చర్యపోతున్నారు.'

'ఏమిటి?'

'ఇలా అర్థాంతరంగా బయలుదేరి రావటం దానికి క్రొత్తేం కాదు. మొదట్లో కంగారుపడేవారు మా నాన్నగారు. ఆతర్వాత టెలిగ్రాములు మాకందర్కీ అలవాటయిపోయాయి.'

'అంటే?'

'మా బావ మీద కోపం వచ్చినప్పుడల్లా ఇలాగే వచ్చేస్తుంది మా అక్క!'

మనోరమకి చివ్వున కోపం ముంచుకొచ్చింది. ఉన్నపళంగా వెళ్ళి చెల్లెలి చెంపలు వాయించాలనిపించింది....అంతలోనే ఆనంద్ గొంతు గుర్తు చేసింది. చెల్లెలిప్పుడు అలనాటి చిన్నపిల్ల కాదని- పెళ్ళి చేసుకుని పెద్దదయిందని — తానిప్పుడు వాళ్ళింటికే చుట్టపు చూపుగా వచ్చిందని!

'చిత్రంగా ఉందే'

'అదికాదు చిత్రం! మనింటికి రావటం!'

సిగ్గుతో ముడుచుకుపోయింది మనోరమ. 'ఛీ! ఎంత తెలివి తక్కువ పనిచేసింది తను?' ఇంకా ఏం మాటలు వినాల్సివస్తుందో అని గుడుసుళ్ళు పడుతూ చీర కట్టుకోవటం పూర్తయినా గదిలోనే ఉండిపోయింది ఆమె.

'మనమిలా అనుకోవటం ఆవిడ వింటే బాగుండదు.'

'సరే. మీరూ స్నానం చేసి రండి'.

ఆతర్వాత వాళ్ళ మాటలు వినిపించలేదు. ఆమెకు గది బయటకు వెళ్ళాలని అనిపించలేదు. ఏదో ఉక్రోషంతో అక్కడే కూర్చుండిపోయింది. రైలు దిగినప్పుడు చెల్లెలితో ఎన్నో మాట్లాడాలన్న ఉత్సాహం, ఆమెలో ఇప్పుడు లేదు.... మంచంమీద వాలి కళ్ళు మూసుకుంది మనోరమ.

మరి కాసేపటికి అనుపమ తలుపులు త్రోసుకొని లోపలికి వచ్చింది. 'అక్కా! అరే... అదేమిటి? అలా పడుకుంది....'

గది గుమ్మంలో నిలబడిన ఆనంద్ అన్నాడు 'రాత్రి ప్రయాణం కదూ! బాగా అలసిపోయుంటుంది. పోన్లే, ఆవిడను లేపకు'.

వాళ్ళ మాటలు వినాలన్న కుతూహలం ఆపుకోలేక అలాగే నిద్ర నటిస్తూ పడుకుంది మనోరమ. కాని, ఆమె ఆశ తీరలేదు. వంటింట్లో కేరింతలాడుతూ ఆనంద్ భోజనం చేస్తున్నంత సేపూ అనుపమ మాటలేవీ సరిగ్గా వినిపించలేదు.

కొంత సేపటికి నిజంగానే నిద్రలో కొరిగిపోయింది మనోరమ. అలా ఎంత సేపు పడుకుందో ఆమెకు తెలియదు.... మెలకువ వచ్చేసరికి ప్రక్కగదిలోంచి కుట్టుమిషను శబ్దం వినిపించింది. తలుపులు దగ్గరగా వేసివున్నాయి. తీసుకొని బయటకు వచ్చింది మనోరమ.

'లేచావా అక్కా! బాగా నిద్రపట్టిందా?'

'ఊఁ!'

'బట్ట కట్టుకోడానికి లోపలికి వెళ్ళిందానివి- ఎంతసేపటికీ రాకపోతే చూద్దామని వచ్చా. అప్పటికే నిద్రపోయావు'.

'ఊఁ!'

'అదేమిటలాగున్నావు? ఒంట్లో బాగోలేదా?' చేస్తున్న పని ఆపి అక్కదగ్గరికి వచ్చింది అనుపమ.

ఇంక ముభావంగా ఉండటం తనకే బాగుండలేదు. 'అబ్బే. ఏం లేదే! నిద్ర బద్ధకం వదలక...' అని నవ్వేసింది.

'సరే! రా....భోజనం చేద్దాం.'

కుట్టుమిషను వైపు చూసి, 'బట్టలన్నీ నువ్వే కుడతావా?' అంది మనోరమ.

'అవును. ఆయన పేంట్లు, షర్టులు తప్ప!' అని నవ్వింది అనుపమ.

'ఎందుకే ఇంత శ్రమ. టైలర్ కిచ్చుకోకూడదూ?'

'ఈ మాత్రం దానికి శ్రమేముంటుంది? చేతనయిన పని. వీలయినప్పుడు చేసుకోవచ్చు. ఇష్టం వచ్చినప్పుడు చేసుకోవచ్చు. టైలర్ చుట్టూ తిరగనక్కరలేదు. ఇట్లా కుట్టావేం అని వాళ్ళననక్కరలేదు.'

'ఉహుఁ! నేననేది ఆ సమయంలో మరోటేదయినా చేసుకోవచ్చు కదాని....'

'యావరేజ్ని రోజుకో అరగంట కూడా మిషన్ మీద కాలు పెట్టను. అదయినా అవసరమయితేను — అర్జంటయితేను. ఇంతలో మునిగిపోయే పన్లేముంటాయి? సరే పద....'

బాత్‌రూమ్‌కి వెళ్ళి ముఖం కడుక్కొని వస్తూ దొడ్లోకి చూసి ఆశ్చర్యపోయింది మనోరమ. 'అనూ! నా బట్టలన్నీ ఎవరుతికి ఆరేశారే? చాకల్ది వచ్చి వెళ్ళిందా?'

అనుపమ నవ్వింది, 'లేదక్కా! నేనే ఆరేసాను.'

'ఎందుకూ? రేపు చాకల్దాన్ని పిలిపిస్తే పోయేదిగా?'

'నాతోపాటే నీవీనూ! ఎన్నున్నాయని!'

'అంటే?... చాకల్ది కూడా లేదన్నమాట!'

'ఈ మాత్రం బట్టలకి అది కూడా ఎందుకే? ఉతకటం నా వంతు — ఇస్త్రీ చేయటం ఆయన వంతు.' అని నవ్వేసింది అనుపమ.

మనోరమ కింకేం మాట్లాడాలో అర్థంకాలేదు.

అన్నం తింటున్నంత సేపూ అక్కయ్య పిల్లల గురించే అడిగింది అనుపమ. ఎవళ్ళెవళ్ళు ఏం చదువుతున్నారో - వాళ్ళకేవేం ఇష్టమో - అన్ని వివరాలూ అడిగింది. తన గురించి ఏమీ చెప్పనూ లేదు - అక్కను అడగనివ్వనూ లేదు!

వంటిల్లు సర్దుకొని బయటకు వచ్చాక మళ్ళీ కుట్టుపనిలోకి దిగింది అనుపమ. ఈమాటు ఇన్ని గుండీలు, హుక్కులూ తీసుకొని అల్మారాలో కుట్టిపెట్టిన బట్టలూ అవీ ఓ మోపెడు తీసి ముందేసుకుంది.

ఆశ్చర్యపోయింది మనోరమ. 'ఈ బట్టలన్నీ నీవేనా?'

తల త్రిప్పుకుంటూ అంది అనుపమ. 'కాదక్కా!....నీరజ అని ఓ అమ్మాయివి. ఆమె తెచ్చింది. మరేమో....'

మనోరమ ముఖం జేవురించింది. 'చాల్చాలు! ఇంక నాకేం చెప్పకు. ఈ ఇంట్లో నువ్వింత కూలిమనిషి వయిపోతావని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు. పనివాళ్ళు వద్దన్నావు. బాగుంది. ఆ పనీ ఈ పనీ అని లేకుండా అంత చాకిరీ నువ్వే చేసుకుంటున్నావు. చాలా బాగుంది. నీ బట్టలన్నీ ఉతుక్కుంటున్నావు — కుట్టుకుంటున్నావు. మరీ బాగుంది. మరయితే ఈ కర్మేమిటే!....పరాయి వాళ్ళ బట్టలు కుట్టవల్సినంత....'

'....ప్లీజ్! తొందరపడి ఎవర్నీ నిందించకక్కా! నే చెప్పేది విను. విన్నాక నాదింకా

తప్పనిపిస్తే అప్పుడు తిట్టు.... ఓ క్షణం ఓపిక పట్టు'

'ఏం చెపుతావు? అతన్దేం తప్పు లేదు— అన్నీ కావాలని నువ్వే చేస్తున్నానంటావు. ఊర్కే కూర్చోవటమెందుకని ఈ మోతంతా మోస్తున్నానంటావు. అంతేగా?'

'మన పనులు మనం చేసుకుంటూ మరొ కళ్ళకి సాయపడ్డం తప్పంటావా అక్కా?'

మనోరమ మరింత ఆశ్చర్యపోయింది. 'అంటే? ఈ బట్టలు కుట్టటం అదీ ఊరికేనా? కనీసం గొడ్డుచాకిరీకి కూలి కూడా కిట్టదన్న మాట!.... ఆ మహారాజావారికీ సంగతి తెలుసా?'

'తెలుసు.'

'ఛ! ఇంత మతిలేని మనుషుల్ని నేనెక్కడా చూశ్కేదు.'

'పోనీలే అక్కా! చేస్తున్నదేదో నీతో చెపుదామనుకున్నాను. నువ్వు పూర్తిగా వినకుండా ఇన్ని మాటలంటే నేను మాత్రం ఏమనగలను?'

మనోరమ వెలవెలబోయింది.

తల దించుకునే ఉంది అనుపమ. ఆమె చేతి వ్రేళ్ళు కుట్టుపని చేస్తూనే ఉన్నాయి. అక్క మౌనమే అనువుగా తీసుకొని గొంతు విప్పింది. 'నీరజ ఎవరో కాదక్కా! ఈయనకు చిన్నప్పుడు చదువుచెప్పిన చిదంబరం మాస్టారమ్మాయి. పాపం, ఆయనిప్పుడు రిటైరయిపోయారు. ఇద్దరు కూతుళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు చేసేటప్పటికే ఆయన శక్తంతా ఉడిగిపోయింది. నీరజ కాక ఇంకా ఓ పెళ్ళి కావల్సిన అమ్మాయి ఉంది. పెద్దకొడుక్కి డిగ్రీ ఉందికాని.... సరైన ఉద్యోగం లేదు. చిన్నవాడికింకా చదువే పూర్తికాలేదు. ఇన్ని అవస్థలు పడుతున్నా వాళ్ళల్లో ఎవరిలోను అభిమానానికి లోటు లేదు. ఎవర్నీ చేయి చాపి అడగరు. గురువుగారని చెప్పి మీ మరిది ఎప్పడయినా ఇవ్వబోతే పుచ్చుకోరు. ఆయనకేదో విధంగా సాయపడాలని ఈయన కోరిక. అందుకనే వాళ్ళబ్బాయికి పెర్మనెంటు ఉద్యోగం వేయించాలని ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు.... నీరజ స్కూలు ఫైనలు పాసయింది. టైపు నేర్చుకుంటోంది. ఆ మధ్య ఖాళీగా ఉన్నప్పుడు నాదగ్గరకి వచ్చి కుట్టుపనీ అదీ నేర్చుకుంది. ఓ రోజున అడగలేక అడగలేక 'నా ఫ్రెండ్సు నాల్గు జాకెట్లు కుట్టిపెట్టమన్నారు. మీకభ్యంతరం లేకపోతే మీ మిషను మీద కుట్టుకుంటానక్కా' అని అడిగింది.

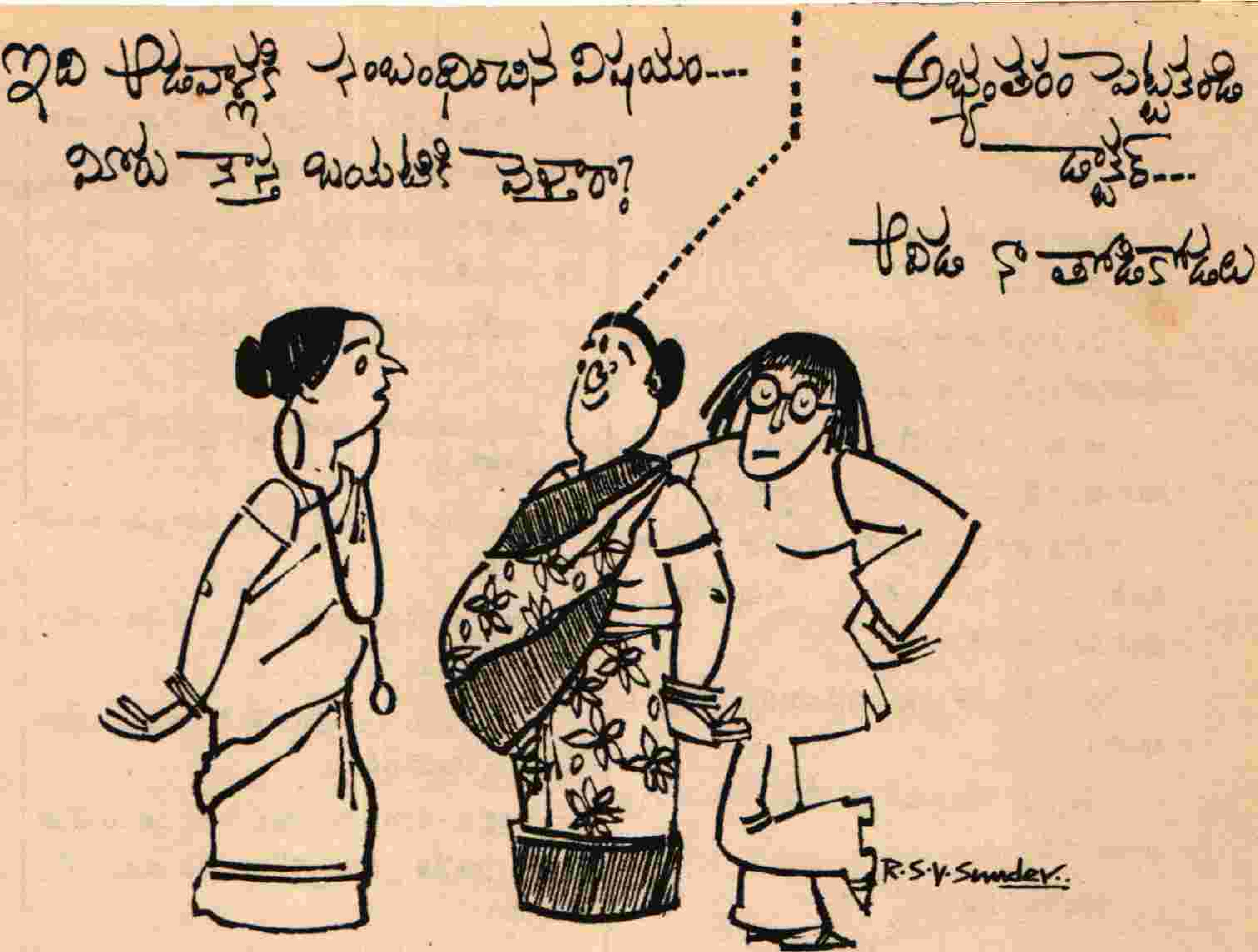

'ఏమన్నా ఇస్తానన్నారా—' అని అడిగాను. ముఖం ఎర్రగా చేసుకొని—'అవునక్కా! టైపు పరీక్షకు ఫీజు కావాలి. ఈ ఇబ్బందుల్లో నాన్నగార్నేమని అడగను!' అంది. ఆమె ముఖం చూసేసరికి నాకు కళ్ళ నీళ్ళు తిరిగాయి; నేనా డబ్బు ఇస్తానంటే తను ఎలాగా తీసుకోదు. 'నీ చేతిలో పని నువ్వు చేసుకుంటున్నావు. ఇదేం తప్పుపని కాదమ్మా! అలాగే కుట్టుకో—' అన్నాను. వాళ్ళ ఫ్రెండ్సుద్వారా ఇంకా బట్టలు తెచ్చుకుంది.... ఇందులో సగందాకా తానే కుట్టుకుంది. పాపం, చిన్నపిల్ల. నా కళ్ళెదురుగా అంత శ్రమ పడుతుంటే నా కడుపు తరుక్కుపోయిందక్కా! ఆ అమ్మాయికి నేనీమాత్రం సాయపడటం తప్పంటావా?'

అనుపమ గొంతు జీరపోయింది.

'అనూ!' అని ఒక పిచ్చికేక పెట్టింది మనోరమ.

భయంభయంగా తల యెత్తింది అనుపమ.

సోఫాలో కూర్చున్న మనోరమ స్ప్రింగులా క్రిందకు దూకి చెల్లెల్ని వాటేసుకుంది.

అక్కయ్యెందుకు ఏడుస్తోందో అనుపమకి అర్థంకాలేదు. 'అక్కా! ఏమిటిది? నేనేమన్నానని! నీ మనస్సు నొప్పిస్తే నన్ను క్షమించక్కా!....'

చెల్లెల్ని వదలిపెట్టి లోపలి గదిలోకి పరుగెత్తింది మనోరమ. మంచంమీద బోర్లబొక్కలా పడుకొని తలగడలో తల దూర్చుకుంది.

అనుపమ ఆమె దగ్గరగా వచ్చి వెన్నుమీద చెయ్యి వేసింది. 'అక్కా!'

'కాసేపు నన్నొంటరిగా వదలిపెట్టి పోవే! నన్ను విసిగించకు....'

అక్క నిరాదరణకు తట్టుకోలేక అనుపమ మనస్సు చివుక్కుమంది. కన్నీళ్ళుగ్గపట్టుకుంటూ అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయింది.

తన గుండెల్లో సుడులు తిరుగుతున్న బాధను కన్నీరుగా కరిగించుకుంది మనోరమ. ఎంతసేపలా పడుకుందో ఆమెకు తెలియదు. మగతగా నిద్రపట్టింది.

బయట ఆనంద్ గొంతు వినిపించి ఆమెకు మెలుకువ వచ్చింది.

'ఏం అలాగున్నావేం?'

'అబ్బే, ఎలాగున్నాను!'

'దాద్దామని పెదవులంటున్నా చూడమని కళ్ళల్లో తడి చెపుతోంది.'

'ఊఁ! మీ పరిశీలనలు—పరీక్షలు కట్టిపెట్టి ఆ చేతిలో పేకెట్టేమిటో చెప్పండి ముందు.'

'చెప్పుకో చూద్దాం.'

'మనకి వెడ్డింగ్ డే ప్రజెంట్సు తెస్తానన్నారుగా! అదే అయివుంటుంది.'

'కాదు'.

'మరి?'

'ఇంకా మనకి వేడుకలు కావాలంటావా?.... పెళ్ళి పాతపడిపోలేదూ?'

'రెండేళ్ళకే ఇలాగంటున్నారు. వచ్చే ఏడుకి ముసలివాళ్ళమై పోతామంటారా ఏం?'

'ఆ మాట అప్పుడే అంటానా? పుట్టబోయే మన కుర్రాడి పెళ్ళానికో పిల్ల పుట్టద్దూ?'

కాసేపు వాళ్ళ నవ్వులతో ఇల్లంతా పరవశించింది. మనోరమ తనలో తను నవ్వుకోకుండా ఉండలేకపోయింది.

'అనుకోకుండా ఓ పన్జేయాల్సి వచ్చింది అనూ!'

'చెప్పండి. మీరనుకొని చేసే పనులెన్నుంటాయి కాని....'

'ఉహూఁ! నిజంగానే...'

'అడ్వాన్సు రాలేదా?'

'రాకపోవటమేం? నిక్షేపంలా ఆరు వందలూ వచ్చింది. అనుకున్నట్టుగా నీకూ నాకూ బట్టలు తీసుకుందామని బయలుదేరాను. దార్లో విశ్వనాథం కనిపించాడు.... పాపం, వాళ్ళావిడకు పురుడు అదీను. మేజర్ ఆపరేషన్ అయిందిట. క్రితం నెల్లో మరేదో అవసరం వచ్చి అడ్వాన్సు తీసుకున్నాట్ట. ఈ నెల్లో అదీ దొరకదు. అప్పూ పుట్టలేదు. తెల్సినవాళ్ళ బ్రతుకులన్నీ ఒక్కలాగునే ఉన్నాయి....'

'పాపం, ఆ డబ్బు అలాగివ్వకపోయారా?'

'అనూ!'

'అవునండీ! పండగలూ అవీ అందరికీ వస్తాయి. మళ్ళీ మళ్ళీ వస్తాయి. కష్టాలు అలా కాదుగా....!'

'నిజంగా నువ్వాడదానిగా పుట్టవల్సింది కాదు సుమా!'

'ఇంకా నయం – మనిషిగా ఎందుకు పుట్టావని అనలేదు!'

'నేను మాట వరస కనటంలేదు అనూ! నిజంగానే నువ్వపురూపమైన మనిషివి. అడక్కుండానే అన్నీ తెచ్చి పెట్టాలనుకుంటుంది భార్య. కాని, అడిగినా తెచ్చిపెట్టని మొగుడుంటే....'

'మహాప్రభూ! మీ ఊహాగానాలు కట్టిపెట్టి వాస్తవంలోకి రండి. నేను....మీ అనూని....మీ ఎదురుగా ఉన్నాను. నేననుకున్నది చేసారా అని అడుగుతున్నాను. ముందా సంగతి చెప్పండి.'

'అలాకాక మరోలా ఎలా చేయగలుగుతాను? విశ్వనాథంకి నాల్గు వందలిచ్చాను.'

'అదేం? మిగతా రెండొందలూ ఎందుకివ్వలేదు?'

వాళ్ళ మాటలు వింటున్నకొద్దీ మనోరమకు మతిపోతోంది.

'కావాలంటే తీసుకోమని చెప్పాను. అతనే వద్దన్నాడు.'

'అభిమానవంతుడు. ఎలా అడుగుతాడు? మీరే బలవంతం చేయాల్సింది.'

మనోరమకు కూర్చుంటేనే కళ్ళు తిరిగి పోతున్నాయనిపించింది.

'అభిమానవంతుడు కనుకనే బలవంతం చేయలేదు. ఈవేళ పుచ్చుకోగా సరి కాదు – రేపు తీర్చద్దూ!'

'అంటే? ఇచ్చింది మళ్ళీ పుచ్చుకోవాలనే అనుకుంటున్నారా? మీరేనా ఆ మాటలనేది?'

'పోనీ, అతని స్నేహం పోగొట్టుకోమంటావా?'

'ఊఁ! మీరు పెంకిఘటం... మీతో ఎవరు వేగగలరు? సరే, ఆ రెండొందలు పెట్టి ఏం చేసారు? అదయినా చెప్పండి.'

'ఇదిగో.... ఈ చీర తెచ్చాను.'

పేపరు విప్పుతున్న చప్పుడూ అదీ వినిపించింది మనోరమకి.

'అబ్బ, ఎంత బాగుందండి! ఈ నీలం రంగంటే మా అక్కయ్య కెంతిష్టమో!'

'ఆవిడకనే తెచ్చింది.... వెళ్ళేటప్పుడు పెట్టొచ్చని.'

'మంచి పని చేసారు.'

ఇంకో క్షణం కూడా ఆ గదిలో నిలబడలేకపోయింది మనోరమ. ఒక్క ఉదుటున తలుపులు తెరుచుకొని బాత్‌రూమ్ వైపు పరుగెత్తింది. గబగబ ముఖం కడుక్కుంది.

ఆమె తిరిగి వచ్చేసరికి వాళ్ళింకా అక్కడే నిలబడి ఉన్నారు.

'అక్కా! ఇది చూడూ....' అని అనుపమ దగ్గరగా రాబోయింది.

మనోరమ చెల్లెలి మాట వినిపించుకోనేలేదు. ఆమె వైపు చూడనేలేదు. 'చూడండి మరది గారూ! అర్జంటుగా నేను మా వూరు వెళ్ళిపోవాలి. ఒక ఆటో కాని, టాక్సీ కాని పిలిచి పెట్టండి....వీలయితే మీరు కూడా స్టేషను దాకా రండి. ప్లీజ్!...' అంటూ గదిలోకి వెళ్ళి తలుపులు బిడాయించుకుంది.

ఆమె బట్టలు మార్చుకొని సూటుకేసు సర్దుకొని బయటకు వచ్చేసరికి వాళ్ళింకా కొయ్య బొమ్మల్లా అక్కడే నిలబడిపోయారు.

'అదేమిటి? మీరింకా ఇక్కడే నిలబడిపోయారు?'

ఆమె గొంతులోని ఉద్వేగానికి షాక్ తిన్నవాడిలా ఉన్నాడు ఆనంద్. 'పది రోజులుండామని మీరొచ్చారు. వచ్చి పది గంటలయినా కాలేదు. ఇప్పుడే ప్రయాణమేమిటి? మీరు చెప్పేదేమిటో....'

'....అర్థం కాలేదంటారు. మళ్ళీ చెపుతున్నా వినండి! గంటలో మా వూరికి బండుంది.... నన్నెలాగో స్టేషను చేర్చమని అడుగుతున్నా! వెంటనే వెళ్ళిపోవాలి. ఇక్కడింక క్షణం కూడా ఉండలేను.'

అనుపమ వైపు అయోమయంగా చూసాడు ఆనంద్.

నీళ్ళు నిండిన కళ్ళతో నిస్తేజమై నిలబడిపోయింది అనుపమ.

'ఏమిటలా చూస్తున్నారు? మీకు వీలులేదా! పోనీ, అదయినా చెప్పండి. నేనే వెళ్ళిపోతాను.' అంటూ ఓ అడుగు వేసింది మనోరమ.

'అనూ!....' ఆనంద్‌కి మతిపోయినట్లయింది.

'వెళ్ళండి. అక్కకి ఆటో తెచ్చిపెట్టండి.' అని వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది అనుపమ.

ఆనంద్ తడబడే అడుగులతో బయటకు వెళ్ళిపోయాడు.

మనోరమ అక్కడనుంచి కదలలేదు. వెనక్కి తిరగలేదు. చెల్లెలితో మాట్లాడదామనీ అనుకోలేదు. దీర్ఘంగా బయటకు చూస్తూ అలాగే నిలబడిపోయింది.

'అక్కా!'

ఉలిక్కిపడి అటు తిరిగింది. 'ఉహూఁ! నాకొద్దు. తినాలనిలేదు.'

'పోనీ, కాఫీ అయినా త్రాగు.'

ఓసారి చెల్లెలి వైపు చూసి చటుక్కున కప్పు నందుకొని తల తిప్పుకుంది.

ఆటో తీసుకొని వచ్చాడు ఆనంద్. అతను మరో క్షణంలో బ్రద్దలయ్యే జ్వాలాముఖిలా ఉన్నాడు.

'వెళ్ళొస్తాను అనూ!' చెల్లెలి వైపు తిరక్కుండానే బయట కడుగు వేయబోయింది మనోరమ.

'బొట్టు పెట్టించుకో అక్కా!'

బొట్టు పెట్టి ఆమె చేతుల్లో చీర పెట్టబోయింది అనుపమ.

'ఎందుకిది? ఇప్పుడేం వద్దు....'

'కాదని వెళ్ళావంటే తర్వాత నాకంటే నువ్వే ఎక్కువ బాధపడతావ్! అదే నాకెక్కువ కష్టం. నన్ను కష్టపెట్టాలనుకుంటే అలాగే తీసుకోకుండా వెళ్ళు....'

గబుక్కున చెల్లెలి చేతుల్లోంచి ఆ చీర లాక్కుంది మనోరమ.

పిచ్చిపట్టిన వాడిలా వాళ్ళిద్దరి వైపు మార్చి మార్చి చూస్తున్నాడు ఆనంద్.

అతని చేతికి బేస్కెట్ అందిస్తూ, 'ఆటోలో పెట్టండి.' అంది అనుపమ.

'ఇప్పుడవేం వద్దు....' అంది మనోరమ గడప దాటుతూ.

'పోనీలే, కోపం తగ్గితే దార్లో తిందుగాని.... లేకపోతే, గోదావరి వచ్చినప్పుడు నా పేరు చెప్పి కిటికీలోంచి విసిరెయ్!'' అని చేతుల్తో ముఖం కప్పుకొని లోపలికి పరిగెత్తింది అనుపమ.

పావుగంటలో స్టేషను చేరింది ఆటో. టిక్కెట్టు కొని ఆమెకు సీటు అదీ చూసిపెట్టాడు ఆనంద్.

ఇంకో ఇరవై నిమిషాలుంది బండి బయలుదేరటానికి.

ఆనంద్ తల దించుకుని కిటికీ దగ్గరే నిలబడ్డాడు. ఎవరో గబుక్కున చేయి పట్టుకొనేసరికి ఉలిక్కిపడ్డాడు.

'ఇలా ప్రక్కగా రండి మరిదీ! మీతో ఓ ముక్క చెప్పాలి.' అంది మనోరమ.

అతను కలలో నడిచినట్లు ఆమె వెంట వెళ్ళాడు. ఇద్దరూ ఓ మూలగా ఎవరూ లేని చోటుకి చేరారు.

'చూడండి! ఇప్పుడు మీకెంతో చెప్పాలని వుంది. కాని, ఆ ధైర్యమూ లేదు — అంత వ్యవధీ లేదు.''

'చెప్పండి. చెప్పగల్గినంత చెప్పండి. పోనీ. ఓసారి వెనక్కి వచ్చి వెళ్ళకూడదూ!'

'ఉహూఁ! అంత శక్తే ఉంటే ఇప్పుడిలా పారిపోయే దాన్నే కాదు.'

'మీరనేదేమిటో నా కర్థం కావటంలేదు. ఒక వేళ నావల్ల పొరపాటేమయినా జరిగితే ...'

'ఉహూఁ!....నా బ్రతుక్కి మీ తప్పు లెంచటం కూడానా?'

'ఛ! అంత మాటెందుకనుకుంటారు! మీరొచ్చారని ఎంతో సంతోషించాము. అంతలోనే మీరిలా వెళ్ళిపోతున్నారు. మిమ్మల్ని నొప్పించే మాటేమయినా అనూ అందా? అంటే చిన్నతనం వల్ల కావచ్చు. లేక మీరక్కయ్యే కదా అన్న చనువు వల్ల కావచ్చు. ఆమేదయినా అంటే మీరు మన్నించండి. అనూ తరఫున నేను క్షమాపణ....'

'ప్లీజ్! ఇంకాపండి. అలాంటి మాట లింకనకండి. ఇప్పటికే చేసిన పనికి సిగ్గుతో చచ్చిపోతున్నాను.'

'ఏం చేసారని మీరంత బాధపడాలి?'

మనోరమ గొంతు గాద్గదికమయింది. 'నేను చేసింది ఓ మంచి పని అయితేగా - ఇది చెడు అని చెప్పుకోటానికి! ఇన్నాళ్ళు సంసారం చేసాను. ఏ నాడూ ఆయన్ని సంతోషపెట్టిన మాటనలేదు — మా వాళ్ళను సుఖపెట్టే సంగతి చెప్పలేదు. ఎప్పుడూ ఏదో ఒక సాధింపే! ఎన్నున్నా ఇంకా కావాలనే! ఆశకు అంతుండాలని తెలియలేదు - అసంతృప్తికి అర్థం లేదని తెలియలేదు. లేని దాన్ని కోరటమే ఒక ముచ్చటనుకున్నాను. రాని దాన్ని రప్పించుకోవటమే ఒక గొప్పనుకున్నాను. ఎందరికో అందనివి అమర్చుకుంటున్నాననుకుని నాకందిన వెన్నో పోగొట్టుకున్నాను. ....'డిగ్నిటీ ఆఫ్ లేబర్' అంటే తెలియనిదాన్ని – ఇంక తోటి మనిషికి సాయం చేసే సద్బుద్ధి నాలో ఎలా పుడుతుంది? ఏదో పుణ్యం మిగలబట్టి అలా చీకటిలోనే ఉండిపోకుండా ఈ వెలుగులోకి వచ్చాను. చేసింది చెడ్డ పనే అయినా నాకిక్కడ మంచే జరిగింది. నా అజ్ఞానం ఈ రోజుతో పటాపంచలయింది. నిజం మరిదిగారూ! నా చెల్లెలు అదృష్టవంతురాలు! దానికి నలుగురూ మెచ్చుకొనే మంచి చేయటమే కాదు — మరెవరూ నొచ్చుకోకుండా మంచి చెప్పటమూ వచ్చింది!....'

ఆమె కళ్ళల్లో నీళ్ళు చూసి నిర్ఘాంతపోయాడు ఆనంద్.

'పెట్టి పుట్టాం కనుక అన్నీ పట్టి తెచ్చుకోవాలనుకొనే నే నెక్కడ - తోటి మనిషికి చేతనయినంత మంచి చేద్దాం - అదే మనిషి బ్రతుక్కి ముఖ్యం — అనుకొనే అనూ ఎక్కడ! చిన్నపిల్ల ఎదురుగా ఓటమినొప్పుకోలేక ఇలా పారిపోతున్నాను. నా అహంకారం పూర్తిగా చచ్చిపోయిన రోజున మీ యింటికి నిండు హృదయంతో మళ్ళీ వస్తా! ఆయనతో....పిల్లలతో మిమ్మల్ని సంతోషపెట్టేలా మరీ వస్తా! అంత వరకు....ఈ అల్పురాల్ని మన్నించు.'

ఆనంద్ కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. 'మీరింత బాధపడుతున్నారు వదినా! మిమ్మల్నీ స్థితిలో ఎలా పంపించను!'

'....లేదయ్యా! ఇప్పుడే కళ్ళు తెరిచి మనిషి బ్రతుక్కి అర్థం చూస్తున్నాను. కొంచెం ధైర్యం తెచ్చుకోనీ! అనూతో చెప్పు - అక్క మన్నించమందని; అక్కకు తన మీద ఏ కోపమూ లేదని .... బాధపడకయ్యా! నీకు మనోరమ తత్వం క్రొత్త కానీ - అనూకి క్రొత్తకాదు. అది నాతో ఎన్నాళ్ళు వేగిందో నీకేం తెల్సు!....'

ఆనంద్ చిత్తరువే అయ్యాడు.

'అన్నీ కావాలని ఆశపడటం అదృష్టంకాదని - ఒక అవలక్షణమని ఈ రోజే తెల్సింది! ఉన్న దాంతో సరిపెట్టుకోవటం కర్మం కాదని - అదే ఒక భాగ్యమని ఈ పూటే తెల్సింది! ఉన్నంతలో తోటి వాళ్ళకి సాయపడటంలో ఎంత సంతృప్తి ఉందో - అదెంత గొప్ప వరమో ఇప్పుడే - ఇంతకు ముందే తెల్సింది!....'

అవునంటూ స్టేషనులో గంట మ్రోగింది.

మనోరమ తన కంపార్టుమెంటు వైపు పరుగు పెట్టింది.

కిటికీలోంచి ఆమె తనచేత బెడుతున్న దేమిటో కూడ చూసుకోలేదతను.

'నా చెల్లెలు నాకెంతో అమూల్యమైన కానుక ఇచ్చింది మరిదీ! ఈ పేదక్క తన మేరేజ్ డేకి ఇది మాత్రమే ఇవ్వగల్గిందని చెప్పు! తనంత భాగ్యం సంపాదించాకనే తన కళ్ళ బడుతుందని చెప్పు....'

రైలు కనుమరుగయ్యేంత వరకు అలానే చూస్తూ నిలబడిపోయాడు ఆనంద్. మనోరమ ఇంకా ఏదో చెపుతున్నట్లే అతనికి అనిపించింది. చటుక్కున గుప్పిట తెరిచాడు. సుతారంగా చుట్టిన రంగు కాగితం పొట్లం విప్పాడు.

స్టేషనులో అప్పుడే దీపాలు వెలిగించారు.

ఢిగేల్‌మంటున్న ఆ ముత్యాల దుద్దుల్లో మనోరమ కన్నీళ్ళు తళుక్కుమన్నాయి! *